

הַלְבוֹת גִּזְלָה וְאַבְדָּה פֶּרֶק טז

א. הַמוֹצָא מִחֲטִים וְצִנּוּרוֹת וּמִסְמָרִים וְכִיּוֹצָא בָהֶן אִם מִצָּאן אַחַת אַחַת, הָרִי אֵלּוּ שָׁלוּ; מִצָּא שְׁנַיִם שְׁנַיִם אוֹ יִתֵּר חֵיב לְהַכְרִיז, שֶׁהַמִּנִּין סִימָן.

ב. וְכֵן הַמוֹצָא מֵעוֹת מְפֻזָּרִים, הָרִי אֵלּוּ שָׁלוּ; אִפְלוּ הָיוּ מִקְצַת מִטְבַּע זֶה עַל גְּבִי זֶה, הָרִי הֵן כִּמְפֻזָּרִין. אֲבָל אִם מִצָּא צְבוּר מֵעוֹת, חֵיב לְהַכְרִיז.

ג. מִצָּא שָׁלוּשָׁה מִטְבְּעוֹת זֶה עַל גְּבִי מִטְבַּע זֶה, וְהֵן עֲשׂוּיִין כְּמַגְדֵּל, אוֹ שֶׁהָיוּ אֶחָד מִפָּאן וְאֶחָד מִכָּאן, וְאֶחָד עַל גְּבִיָּהֶן, אוֹ שֶׁהָיוּ מִקְצַת זֶה עַל מִקְצַת זֶה, כְּדִי שָׂאֵם יִכְנִיס קִיסָם בִּינֵיהֶן יִנָּטְלוּ בְּבֶת אַחַת חֵיב לְהַכְרִיז. הָיוּ עֲשׂוּיִין כְּשִׁיר, אוֹ כְּשׁוּרָה, אוֹ כְּחֻצּוּבָה, אוֹ כְּסֵלֶם הָרִי זֶה סָפֵק, וְלֹא יִטֵּל.

ד. הַמוֹצָא מֵעוֹת בְּכִיס, אוֹ כִּיס כְּמוֹת שֶׁהוּא חֵיב לְהַכְרִיז. מִצָּא כִּיס, וְלִפְנֵיו מֵעוֹת מְפֻזָּרִים הָרִי אֵלּוּ שָׁלוּ; וְאִם מֵרָאִין הַדְּבָרִים שֶׁהַכִּיס וְהַמֵּעוֹת שְׁלֹא אֶדָּם אֶחָד, וּמִן הַכִּיס נָפְלוּ חֵיב לְהַכְרִיז.

ה. הַמוֹצָא מֵעוֹת בְּחֻנוֹת אִם הָיוּ בֵּין תְּבֵה לְחֻנוֹנִי, הָרִי הֵן שְׁלֵבֶעַל הַחֻנוֹת; וְאִם מִצָּאן עַל הַתְּבֵה, וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר מִתְּבֵה וְלַחוּץ הָרִי הֵן שְׁלֵמוֹצָאן. וְלִמָּה לֹא תִקְנֶה הַחֻנוֹת לְבַעַל הַחֻנוֹת: לְפִי שְׂאִינָה חֲצֵר הַמִּשְׁתַּמֶּרֶת; וְאִף עַל פִּי שְׁבַעַל הַחֻנוֹת בְּתוֹכָהּ, צָרִיךְ לוֹמַר תִּקְנֶה לִי חֻנוֹתִי כְּמוֹ שִׁיתְּבָאָר.

ו. מִצָּא מֵעוֹת בְּחֻנוֹת הַשְּׁלַחֲנִי בֵּין כֶּסֶף לְשִׁלְחָנִי, הָרִי אֵלּוּ שְׁלֵשְׁלַחֲנִי. מִצָּאן עַל הַכֶּסֶף לִפְנֵי הַשְּׁלַחֲנִי אִפְלוּ הָיוּ צְרוּרִין וּמִנְחִין עַל הַשְּׁלַחֲנִי, הָרִי אֵלּוּ שְׁלֵמוֹצָאן: וְהוּא, שִׁיְהִיו רַב גּוֹיִים כְּמוֹ שְׁבָאֲרָנוּ. אֲבָל אִם הָיוּ רַב יִשְׂרָאֵל, חֵיב לְהַכְרִיז: מִפְּנֵי שֶׁהֵן צְרוּרִים, יֵשׁ לָהֶם סִימָן.

ז. הַלּוֹקַח פְּרוֹת מִחֲבֵרוֹ, אוֹ שֶׁשָּׁלַח לוֹ חֲבֵרוֹ פְּרוֹת, וּמִצָּא בְּתוֹכָן מֵעוֹת צְרוּרוֹת נוּטֵל וּמַכְרִיז. מִצָּאן מְפֻזָּרוֹת, הָרִי אֵלּוּ שָׁלוּ. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁהָיוּ הַפְּרוֹת מִן הַתֶּגֶר, אוֹ מִבַּעַל הַבֵּית שֶׁלְקַחֲנָן מִן הַתֶּגֶר; אֲבָל אִם בַּעַל הַבֵּית דָּשׁ הַפְּרוֹת בַּעֲצָמוֹ, אוֹ עַל יְדֵי עֲבָדָיו וְשִׁפְחוֹתָיו הַכֹּנְעֻנִיִּים הָרִי זֶה חֵיב לְהַחֲזִיר.

ח. הַמוֹצָא מִטְמוֹן בְּגֵל, אוֹ בְכוֹתֵל יִשָּׁן הָרִי אֵלּוּ שָׁלוּ, שְׂאֵנִי אוֹמֵר שְׁלֵגוֹיִים הַקְּדָמוֹנִיִּים הֵן: וְהוּא, שִׁימְצָא אוֹתָן מִטָּה מִטָּה כְּדֶרֶךְ כָּל הַמִּטְמוֹנוֹת הַיִּשְׁנוֹת; אֲבָל אִם מֵרָאִין הַדְּבָרִים שֶׁהֵן מִטְמוֹן חֲדָשׁ, אִפְלוּ נִסְתַּפֵּק לוֹ הַדְּבָר הָרִי זֶה לֹא יִגַּע בָּהֶן, שְׂמָא מִנְחִים הֵם שֵׁם.

ט. וְהוּאִיל וְחֲצֵרוֹ שְׁלֹא אֶדָּם קוֹנֶה לוֹ שְׁלֹא מִדַּעְתּוֹ כְּמוֹ שִׁיתְּבָאָר, לִמָּה לֹא יִקְנֶה בַּעַל הַחֲצֵר זֶה הַמִּטְמוֹן שֶׁבְּתוֹךְ הַכוֹתֵל הַיִּשָּׁן, אִף עַל פִּי שֶׁהוּא שְׁלֹא אֲמוּרִיִּים, וְתִהְיֶה מְצִיאָה זֹו לְבַעַל הַחֲצֵר: מִפְּנֵי שְׂאִינָה יְדוּעָה לוֹ וְלֹא לְאַחֲרִים, וְהָרִי זֶה הַמִּטְמוֹן אֲבוּד מִמֶּנּוּ וּמִכָּל אָדָם; וְלִפְיָךְ הוּא שְׁלֵמוֹצָאוֹ.

י. וְיִמָּה אֲבָדָה שְׁלֹא אֶדָּם אֲמָרָה תוֹרָה "אֲשֶׁר-תֹּאבֵד מִמֶּנּוּ, וּמִצָּאָתָהּ" (דְּבָרִים כב, ג) מִי שְׂאֲבוּדָה מִמֶּנּוּ, וּמִצָּוִיָה אֲצֵל כָּל אָדָם; יֵצֵאת זֹו שֶׁנִּפְלָה לֵיָם, שְׂאֲבוּדָה מִמֶּנּוּ וּמִכָּל אָדָם: קֵל וְחֹמֶר לְמִטְמוֹן קְדָמוֹנִי שְׁלֹא הָיָה שָׁלוּ מַעוֹלָם, וְהוּא אֲבוּד מִמֶּנּוּ וּמִכָּל אָדָם; לְפִיכָךְ הוּא שְׁלֵמוֹצָאוֹ.

יא. מִצָּא מִטְמוֹן בְּכוֹתֵל חֶדֶשׁ אִם הַמִּטְמוֹן מוֹכִיחַ שֶׁהוּא לְבַעַל הַבַּיִת, הָרִי הוּא שְׁלוֹ; וְאִם מוֹכִיחַ שֶׁהוּא לְאַחַד מִן הַשּׁוֹק, הָרִי הוּא שְׁלִמוּצָאוֹ. כִּי־צַד: הַסִּכִּין, הָרִי הַנֶּצֶב שְׁלוֹ מוֹכִיחַ; וְהַפִּיס, פִּיו מוֹכִיחַ. וְאִם נִמְצָא תוֹךְ הַכוֹתֵל מְלֵא מֶהֱן, חוֹלְקִין.

יב. הָיוּ בְּתוֹךְ הַכוֹתֵל מְעוֹת אוֹ לְשׁוֹנוֹת שְׁלִזְהָב, שְׂאִין שֵׁם מוֹכִיחַ מִחֲצִיו וְלַחוּץ, שְׁלִמוּצָא; מִחֲצִיו וְלַפְּנִים, שְׁלִבְעַל הַבַּיִת. וַיֵּרָאָה לִי שְׂאִין הַדְּבָרִים אֲמוּרִים, אֲלֹא בְּשִׁטָּעַן בַּעַל הַבַּיִת שֶׁהַמִּטְמוֹן שְׁלוֹ, אוֹ שֶׁהָיָה יוֹרֵשׁ שְׁאֵנוֹ טוֹעֵנִין לוֹ שְׂמָא שְׁלֵאבִיו הֵן; אָבֵל אִם הוֹדָה שֶׁהֵן מְצִיָּאָה, הָרִי הֵן שְׁלִמוּצָאֵן. לְפִיכֹךְ אִם הָיָה מְשִׁכִּיר בֵּיתוֹ לְאַחֲרִים, הָרִי הֵן שְׁלִשׁוֹכֵר הָאֲחֵרוֹן; וְאִם הַשְּׁכִירוֹ לְשִׁלוּשָׁה גוֹיִים כְּאַחַת, הָרִי עֲשָׂאָהוּ פְּנֹדֶק, וְכָל הַנִּמְצָא בּוֹ אֶפְלוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, הָרִי הוּא שְׁלִמוּצָאֵן: מִפְּנֵי שְׂאִין אֶחָד יָכוֹל לְטַעַן שֶׁהֵן שְׁלוֹ אוֹ שֶׁהוּא טָמֵן, שֶׁהָרִי עֲשָׂאָהוּ פְּנֹדֶק.